

Καθηγητὴν Γεωγ. Δ. Καυδακίου - Κανάου
Διδασκάλου - Συνομοσπονδίας
Ἐξ ἑστ. οὐσίας Λυσ Πανίου
Ἐξ ἑστ. οὐσίας 27-7-1926

ΠΟΥ ΕΚΕΙΤΟ Η ΠΛΩΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ;

Καυδακίου

Κανάου

Εἷς τινα ἀγρὸν τῆς κώμης Κορνοφωλέας εὐρέθη πρὸ τεσσάρων
ὧν τεμάχιον ἀναθηματικῆς πλακός. Ἡ θέσις, ὅπου εὐρέθη, εἶναι
τελευταῖοι λόφοι τῆς Ροδόπης καὶ τὰς ἀπολήξεις της διαδέχεται
περιώνυμος πεδιάς τοῦ Ἐβρου, ὅστις ἀπέχει ἀπὸ τὴν θέσιν αὐτὴν
ὁ περίπου χιλιόμετρα. Ἡ Κορνοφωλέα κείται τρία τέταρτα τῆς
ἰσας πρὸς νότον τοῦ Σουφλίου. Ἡ ἀναθηματικὴ αὕτη πλάξ ἐκ
ινοῦ λίθου ἔχοντος ὄψιν καὶ ὑφὴν πενιχροῦ μαρμάρου εἶνε μι-
ά, μήκους μὲν περὶ τὰ τριάκοντα ἑκατοστά, πλάτους δὲ περὶ
εἴκοσι. Μεταφέρθη δὲ ὀλίγον μετὰ τὴν φωτογράφησιν εἰς τὸ
μικρὸν μούσειον Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ γυμνασιάρχου Σουφλίου κ. Πύρ-
ου Πετρίδου. Ὁ κ. Πετρίδης ἀμφιβάλλει, ἂν ἡ χεὶρ κρατῆ θύρ-
ου. Παραβάλλει δὲ ἀπλῶς τὴν εἰς τὴν ἀναθηματικὴν πλάκα εὐρι-
ομένην λέξιν ΕΒΡΟΣ μὲ τὴν εἰς τὸν Ἡούχιον ἀπαντῶσαν
ἰσας=τράγος βάτης, μὲ τὰς λέξεις κάπρος, caper, ἐπίσης μὲ τὸ
ὄξελμις, Ἀδρο-ζέλμις, Κέβρος, Κίβηροι = Κάθειροι κτλ. 1).
ἰοριζόμενος δὲ εἰς αὐτὰ δὲν δίδει τὴν σημασίαν τῆς ἐπιγρα-
ς οὔτε ἐρμηνεύει αὐτήν.

Ὡς φαίνεται εἰς τὴν εἰκόνα, ἡ ἀναθηματικὴ αὕτη πλάξ εἶναι
πίγραφος φέρουσα τὰς λέξεις ΚΥΡΙΩ ΕΒΡΩ καὶ κάτωθεν τῶν
εων θύρσον. Ἡ γραφὴ της δὲν εἶναι τῶν κλασσικῶν οὔτε τῶν
ομένων ἑλληνιστικῶν χρόνων, ἀλλὰ ἀνήκει εἰς τὴν ἐποχὴν
καλουμένων Ρωμαϊκῶν χρόνων.

Τὴν ἐνεπίγραφον ταύτην πλάκα θεωροῦμεν σπουδαιότατον ἀρ-
ολογικὸν εὐρημα καὶ τεκμήριον, τὸ ὅποιον ἐφείσθησαν οἱ ἀτε-
τητοι αἰῶνες, καὶ ὡς πολύτιμον κειμήλιον ἱστορικὸν χαρισθὲν
τὴν ἀγροτικὴν σκαπάνην. Ὅ,τι ἀμέσως προξενεῖ ἐντύπωσιν εἶναι
ὁ ποταμὸς ΕΒΡΟΣ ἀποκαλεῖται ΚΥΡΙΟΣ, παριστάνεται δη-

) Ἀρχαιολ. Ἐφημ. 1925-1926, σελ. 189-190.

λαδῆ ὡς θεότης. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι κατὰ τοὺς μυθολογικοὺς χρόνους, ὅτε ἐθεοποιήθησαν ὅλαι αἱ φυσικαὶ δυνάμεις, ἐθεοποιήθη ὁ Ὁκεανὸς καὶ ὁ Πόντος, ἀλλ' ἐμφανέστερον παράδειγμα θεοποιήσεως κατὰ τοὺς Ὀμηρικοὺς χρόνους ἔχομεν τὴν τοῦ ποταμοῦ Στρυμόνος¹⁾, ὅστις ἐκ τῆς Εὐτέρπης ἢ τῆς Καλλιόπης ἢ κατὰ τὸν ἀρχαῖον σχολιαστὴν ἐκ τῆς ὕμνοποιῦ Μούσης Τερψιχόρης ἐγέννησε τὸν βασιλῆα τῶν Ἡδωνῶν Θρακῶν Ρῆσον, εἰς ὃν ὁ τραγικὸς Εὐριπίδης ἀφιέρωσε τὴν σωζομένην ὁμώνυμον τραγωδίαν του, ἀνατραφέντα εἰς τὰς δίνας τοῦ εὐδῆρου καὶ καλλιγεφύρου πατρός του Στρυμόνος ἀπὸ τῆς Νύμφας, δηλαδὴ ἀπὸ τῆς Νεράϊδας, καθὼς θὰ ἔλεγε ἡ λαϊκὴ μουσα. Ἐκτοτε ὁμως μετὰ τοὺς μυθολογικοὺς χρόνους καὶ τὴν ἐποχὴν τῆς Ἑλληνικῆς θεογονίας ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου καὶ Ἡσιόδου δὲν ἔχομεν παραδείγματα θεοποιήσεως τῶν φυσικῶν δυνάμεων, καθόσον μετὰ τοὺς Μηδικοὺς πολέμους διὰ τῆς ἐπιδράσεως τῆς Πυθαγορείου θεωρίας, τοῦ Ὀρφισμοῦ, τῆς φιλοσοφίας τοῦ Πλάτωνος καὶ τῆς διδασκαλίας τῶν ποιητῶν, οἵτινες ἐξήγησαν τὴν σημασίαν τῶν μύθων καὶ προσήρμωσαν αὐτοὺς εἰς τὴν ποίησιν καὶ τὴν φιλοσοφίαν ὑπὸ τὴν φυσικὴν καὶ πραγματικὴν αὐτῶν ἔνοιαν, ἢ θρησκεία ἀπορρίψασα τὸν λυρισμὸν τῶν μυθολογικῶν παραδόσεων ἔλαβε χαρακτῆρα ὀριστικώτερον, οὐσιαστικώτερον καὶ πραγματικώτερον.

Ἀλλὰ κατὰ τοὺς δύο πρώτους π. Χ. αἰῶνας εἰς τὴν Μοισίαν, κατὰ δὲ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους εἰς τὴν Θράκην, ἤρχισε ἀναφαινομένη νέα θρησκευτικὴ περίοδος, συνέδη θρησκευτικὴ ἀναγέννησις. Καὶ ἐνῶ ἀπὸ τῆς ἐβδόμης ἀκόμη π. Χ. ἑκατονταετηρίδος ἐλατρεύοντο εἰς τὰς Θρακικὰς ταύτας χώρας ὅλαι σχεδὸν αἱ Ἑλληνικαὶ θεότητες, ὁ Ζεὺς, Ἀπόλλων, Ἄρτεμις, Πάν κλπ. μετὰ τῶν καθαρῶς Θρακικῶν θεῶν, τοῦ Διονύσου καὶ τοῦ Ἄρεος, καθιερώθη ἡ λατρεία τοῦ ὄρους Ροδόπης καὶ τῶν ἐγγχωρίων ποταμῶν. Συνέδη δὲ τοῦτο εἰς τὰς παρὰ τὸν Εὐξείνιον Ἑλληνικὰς ἀποικίας, πρὸ πάντων εἰς τὴν Ὀδησσὸν (Βάρναν), ἰδίως δὲ εἰς τὰς πλησίον τοῦ ΕΒΡΟΥ κειμένας τέσσαρας μεγάλας πόλεις, τὴν Φιλιππούπολιν, Ἀδριανούπολιν, Τραϊανούπολιν καὶ Πλωτινούπολιν.

¹⁾ Ἀπολλοδ. Βιβλιοθ. σελ. 6 ἐκδ. Teubner.

Καθώς αἱ Ἑλληνικαὶ τοῦ Εὐξείνου ἀποικίαι ἐπέδρασαν σημαντικώτατα καὶ ἐξήρκασαν μεγάλην ἐκπολιτιστικὴν ἐπιρροήν ἐπὶ τῶν περὶ αὐτὰν ἐγγχωρίων Θρακικῶν πληθυσμῶν, τοιοῦτοτρόπως καὶ τῶν Θρακῶν τούτων, ἰδίως τῶν Μαισῶν, ἡ ἐπίδρασις εἶνε ἀναμφισβήτητος ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἀποικιῶν. Εἰς τὴν Ὀδησσὸν κατὰ τὴν δευτέραν π. χ. ἑκατονταετηρίδα εἰσήχθη ἡ λατρεία τοῦ Δακκομαισικοῦ θεοῦ Δαρζάλα ἢ Δερζελάτη συνδυασθεῖσα μὲ τὴν τοῦ μεγάλου θεοῦ τῆς πόλεως ταύτης, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν εἰσήχθη καὶ εἰς τὰς γειτονικὰς πόλεις Κάλλατιν καὶ Ἴστρον. Εἰς τὴν Ὀδησσὸν ἐπίσης ἐλατρεύετο, ὡς εἰς τὰ νομίσματα αὐτῆς τῶν τελευταίων π. χ. ἑκατονταετηρίδων ἀπεικονίζεται, ποταμὸς τις θεός, ὅστις ἀναμφισβητήτως θά εἶνε ὁ πρὸς βορρᾶν αὐτῆς ρέων καὶ εἰς τὸν Εὐξείνον χυνόμενος ποταμὸς Πάνυσος.

Εἰς τὰ νομίσματα τῆς Φιλιππουπόλεως τῶν χρόνων τῆς αυτονομίας καὶ Ρωμαϊκῶν ὑπάρχει ἡ προσωποποίησις τοῦ ὄρου Ῥοδάπης, καθημένης ἐπὶ βράχου καὶ ὁ ποταμὸς Ἐβρος κατακεκλιμένος μὲ τὸ ὄνομα ΕΒΡΟΣ ὑποκᾶτω. Εἰς τινὰ ὡσαύτως αὐτῆς νομίσματα τῆς Ἀδριανουπόλεως ἔχοντα τὸν τύπον ἀναφερομένους, ὡς ἐπὶ τὰ πλείστον, εἰς τοὺς ἄθλους τοῦ Ἡρακλέους ὑπάρχει ἀπεικονιζόμενος ὁ ΤΟΝΖΟΣ ὡς πατάμιος ΘΕΟΣ ἀντὶ τοῦ Ἐβρου. Ἐνταῦθα πρέπει νὰ ἐξηγήσωμεν διατί ἀντὶ τοῦ Ἐβρου παριστάγεται ὁ Τόνζος. Ὁ Τόνζος, κατὰ τοὺς ἀρχαίους Τόνζος, εἶνε εἰς τῶν τριῶν βραχιόνων, οἵτινες σχηματίζουν τὸν Ἐβρον ποταμόν. Οἱ τρεῖς αὗτοι τοῦ Ἐβρου βραχιόνες Ἐβρος, Τόνζος καὶ Ἀρδα, ἐγγόνονται εἰς ἓνα, τὸν κυρίως Ἐβρον, πλησίον τῆς Ἀδριανουπόλεως. Ἐπεκράτησε ἐξ ἀγνοίας ἢ χάριν εὐκολίας νὰ λέγεται παρ' ἄλλων σχεδὸν τῶν γεωγράφων, ὅτι ἡ Ἀδριανούπολις κείται ἐπὶ τοῦ Ἐβρου. Ἡ ἐντεταχισμένη πόλις, τὸ ἄστυ Ἀδριανου (κάστρο μέχρι τῆς σήμερον γενικῶς ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικῶν κατοίκους καλούμενον) ἔκειτο μόνον ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὀχθῆς τοῦ ΤΟΝΖΟΥ, ἡ δὲ μεταγενεστέρᾳ ἐπὶ τουρκοκρατίας Ἀδριανούπολις, ἀξήθεισα πάρα πολὺ καὶ εἰς τέσσαρα προάστεια ἐπεκταθεῖσα, κείται καὶ αὐτὴ κυρίως ἐπὶ τοῦ Τόνσου, ὅστις διαρρέει καὶ διασχίζει αὐτήν, - ἐξ οὗ καὶ αἱ διαφοροὶ καὶ ποικιλώνυμοι ἐπ'

αὐτοῦ γέφυραι, αἱ ἐνδόνουσαι τὰ τμήματα καὶ παραρτήματα τῆς νεωτέρας πόλεως. Ὁ κυρίως Ἐβρος ἐνόνεται μετὴν Ἄρδαν ἔξω πολὺ τῆς Ἀδριανουπόλεως παρὰ τὸ χωρίον Μαράσια, οἱ δὲ ἐνωμένοι δύο ποταμοὶ ἐνδόνονται μετὸν διὰ μέσου τῆς Ἀδριανουπόλεως, ὡς εἶπομεν. ρέοντα Τόνσον εἰς τὸ ἀπώτερον αὐτῆς προάστειον Κιρισχανέ. Ὡστε ὁ Τόνσος, ὅστις εἶνε ὁ κυρίως ποταμὸς τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἦτο ὁ ἀποκλειστικὸς ποταμὸς τοῦ ἀρχαίου ἀστειοῦ τοῦ Ἀδριανοῦ. Ὁρθότατα λοιπὸν εἰκονίζεται ὁ Τόνσος ὡς ὁ κατ' ἐξοχὴν ποταμὸς τῆς Ἀδριανουπόλεως καὶ ἐλατρεύετο παρὰ τῶν κατοίκων τῆς ὡς ποτάμιος ΘΕΟΣ.

Ἡ δὲ Τραϊνού πολις ἔκειτο πλησίον τῆς δεξιᾶς ὄχθης, τὰ δὲ ἐρείπια αὐτῆς μετὰ τῶν Τραϊνίων θερμῶν λουτρῶν καίνται ὠριμμένως εἰς τὸ χωρίον Λουτρὸν (Λιτζία Κιοϊ). Ἡ καταστροφὴ τῆς πόλεως ταύτης ἀρχίσασα ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἀκρόμῃ τῶν Κομνηνῶν, ὡς ῥητῶς ἱστορεῖ ὁ λόγιος αὐτοκράτωρ Ἰωάννης Κατακουζηνός, συνεπληρώθη κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους. Περὶ τῆς θέσεως τῆς κατασκαφείσης πόλεως ταύτης οὐδεμίᾳ ἐπιτρέπεται ἀμφιβολία καὶ συζητήσις. Τὰ νομίσματα τῆς Τραϊνουπόλεως παριστάνουν ἐπίσης τὸν ΕΒΡΟΝ ὡς ποτάμιον Θεόν.

Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν τριῶν τούτων παρὰ τὸν Ἐβρον ποταμὸν Θρακικῶν πόλεων ὑπῆρχε καὶ τετάρτη, ἡ Πλωτινούπολις, κληθεῖσα τοιουτοτρόπως πρὸς τιμὴν τῆς Πλωτίνης, συζύγου τοῦ αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ. Τὰ νομίσματα τῆς πόλεως ταύτης ἔχοντα ἐπιγραφὴν ΠΛΩΤΕΙΝΟΠΟΛΙΤΩΝ ἀπαικνίζον ὡς ποτάμιον ΘΕΟΝ τὸν ΕΒΡΟΝ κατακειμένον καὶ ἔχοντα τὸν ἕνα πόδα αὐτοῦ ἐπὶ ἀγγείου ἀνεστραμμένου. Ἀλλὰ ποῦ ἔκειτο ἡ Πλωτινούπολις; Ἐστ' ἀθάτη ἀδύνατον μέχρις τῆς σήμερον νὰ ἐξακριβωθῇ ἡ θέσις τῆς πόλεως ταύτης. Καὶ ὠρμήθησαν μὲν τινὲς νὰ τοποθετήσουν αὐτὴν πρὸς βορρᾶν τοῦ Διευμοτειχοῦ εἰς ἀοριστον σημεῖον, ὑπερίσχυσεν ὅμως ἐπὶ τέλος ἡ γνώμη, ὅτι πρὸς νότον τῆς καθαρῶς Βυζαντινῆς ταύτης πόλεως πρέπει νὰ ζητηθῇ ἡ θέσις αὐτῆς καὶ ἐπομένως ὑπεστηρίχθη ἡ ἄποψις αὕτη. Πάντως τὸ εἶδος τῶν νομισμάτων αὐτῆς ὁδηγεῖ, ὅτι ἡ θέσις τῆς ἐντελῶς ἐκλειψάσης ταύτης πόλεως, μεθ' ὅσα καὶ ἂν ἐγράφησαν περὶ αὐτῆς πρέπει πάντοτε καὶ ἀπολύτως, κατ' ἀσφαλῆ νομισματικὴν ἐνδειξιν, νὰ ζη-

τηθῆ πλησίον τοῦ Ἐβρου ποταμοῦ. Ἐὰν μάλιστα θελήσωμεν νὰ προσέξωμεν καὶ ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου σημείου, ὅτι εἰς τὰ νομίσματα τῆς πόλεως αὐτῆς ὁ Ἐβρος παριστάνεται ἔχων τὸν ἕνα πόδα ἐπὶ ἀνεστραμμένον ἀγγεῖον, δὲν εἶναι μακρὰν τῆς πραγματικότητος, ὅτι ἡ πόλις αὕτη ἔπρεπε νὰ κεῖται ὄχι μακρὰν τῶν Κυψέλων, διότι εἰς τὰ νομίσματα τῆς πόλεως ταύτης, ἀριθμούσης βίον πέντε καὶ περισσοτέρων αἰώνων τῆς Πλωτινουπόλεως, ὑπάρχει τὸ δίωτον ἀγγεῖον (ἢ κυψέλη) καὶ πιθανώτατον ἡ διάσημος αὕτη ἐπὶ τῆς Ἐγγατίας ὁδοῦ Θρακικῆ πόλις νὰ ἐπέδρασε ἐπὶ τοῦ τύπου τῶν νομισμάτων τῆς Πλωτινουπόλεως.

Ἄλλὰ πῶς πρέπει νὰ ἑρμηνευθῆ ἡ κάτωθεν τῆς ἐπιγραφῆς ΚΥΡΙΩ ΕΒΡΩ παράστασις καὶ ἀπεικόνις τοῦ θύρσου; Ὁ θύρσος, ὡς γνωστόν, ἦτο ἡ Βακχικὴ ράβδος, ἡ ἐστεμμένη μὲ κισσὸν καὶ φύλλα ἀμπέλου, ἔχουσα ἐπὶ τῆς κορυφῆς κῶνον πίτυος (κουκουνάραν), τὴν ἐκράτουν δὲ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Διονυσίων ἐν Ἀθῆναις οἱ μετέχοντες αὐτῆς. Ἦτο ἐπομένως ὁ θύρσος στοιχεῖον Διονυσιακόν. Ἄλλὰ τὸ Διονυσιακόν τοῦτο στοιχεῖον ὡς κατ' ἐξοχὴν Θρακικὸν εἰσῆχθη καὶ κατέλαβε ὠρισμένην θέσιν εἰς τὴν λατρείαν Θρακικῶν τιῶν πόλεων τῆς βορειοτάτης Θράκης καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν Ὀδησοῦν (Βάρναν) ἐν συνδυασμῷ τῆς ἰδιαίτερος εἰς τὴν παραλίαν ἐκείνην τοῦ Εὐξείνου τιμωμένης καὶ πολὺ διαδεδομένης ἐκεῖ λατρείας τῶν Διοσκούρων καὶ Κάθειρων. Καὶ εἰς τὰ νομίσματα τῆς Ὀδησοῦ ἀπεικονίζεται ποτάμιός τις ΘΕΟΣ μὲ τὴν κάτωθεν συντετηγμένην ἐπιγραφὴν ΚΥΡΣΑ. . . . Θρακὸς τινος πάντως ἡγεμόνος. Εἰς τὸ πεδίον τῶν νομισμάτων τούτων ὑπάρχει ἀγγεῖον (ἀμφορεὺς) ἐπίσης ἀνεστραμμένος, πρὸ αὐτοῦ δὲ καὶ θύρσος, ὅπερ εἶναι σπουδαιότατον.

Πάντα ταῦτα, ἡ παράστασις τοῦ ἀμφορέως, ὁ ποτάμιος θεός, ἡ Θρακικὴ ἐπιγραφὴ ΚΥΡΣΑ. . . ., οἱ Κάθειροι τῆς Σαμοθράκης λατρευόμενοι καὶ παριστανόμενοι εἰς τὰ νομίσματα τῆς Ὀδησοῦ, ΘΕΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΟΔΗ[ΣΙΤΩΝ], τὸ κατ' ἐξοχὴν Διονυσιακόν στοιχεῖον ὁ θύρσος, μαρτυροῦν τὴν ἀλληλεγγύην, ἀλλὰ πρὸ πάντων τὴν βαθυτάτην ἐπίδρασιν τῆς Θρακικῆς λατρείας, ἥτις ἀρχίσσασα ὡς ἰδιαίτερα θρησκευτικὴ ἐν Θράκῃ μεταρρυθμίσις δύο ἢ

τρεις ἴσως π. Χ. αἰῶνας ἐξηκολούθησε ἰσχύουσα καὶ κατὰ τοὺς αὐτοκρατορικοὺς χρόνους, ἐκδηλουμένη κατὰ τὰ ἰσχύοντα καὶ νεομισμένα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ εἰς τὰ νομίσματα, πρὸ πάντων δὲ εἰς αὐτά. Διότι φαίνεται μὲν ἀπεικονιζομένη εἰς τὰ νομίσματα τῆς Θράκης ἢ Ἑλληνικῆ λατρεία μὲ τοὺς θεοὺς Δία, Ἑρμῆν, Δῆμητρα, Ἀπόλλωνα, ἀλλὰ ταῦτοχρόνως ἐκτὸς τῶν ἱερῶν συμβόλων τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἀπεικονίζονται εἰς αὐτὰ τὰ κατ' ἐξοχὴν Θρακικὰ σύμβολα, καθὼς ὁ πέλεκυς (λατρεία τοῦ Θρακικοῦ θεοῦ Ἄρεως) εἰς τὰ νομίσματα τῶν Θρακῶν βασιλέων Ἀμαδόκου καὶ Κότους, ὁ ἀμφορεὺς (δίωτον ἀγγεῖον) σύμβολον τοῦ Διονύσου καὶ τῆς Κοτυτουοῦς εἰς τὰς παναρχαίας καὶ κατ' ἐξοχὴν Θρακικὰς πόλεις Ἀθήνηρα, Αἶνον καὶ Μαρώνειαν καὶ τὰ νομίσματα τῶν Θρακῶν βασιλέων Εὐρυζέλιμδος, Ἀμαδόκου Β' καὶ Τήρη Γ', ὁ θύρσος, ἢ Διονυσιακὴ ἄμπελος καὶ ἢ σταφυλὴ καὶ ὁ νάρθηξ εἰς τὰ νομίσματα τῆς Μαρωνείας (εἶναι γνωστὸν ἀπὸ τὸν Ὅμηρον, ὅτι ὁ Μάρων ἔδωκε εἰς τὸν Ὀδυσσεῖα τὸν περιφημον οἶνον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐμέθυσε τὸν Κύκλωπα Πολύφημον), ὁ ἵππεὺς δὲ εἰς τὰ νομίσματα τῶν Ὀδρυσῶν μοναρχῶν Σπαραδόκου, Σεύθου Α', Κότους Α' καὶ Σεύθου Γ' ἢ ἵππος εἰς τὰ τοῦ Σπαραδόκου καὶ Σεύθου Α'.

Κατὰ ταῦτα ἢ ἀπεικόνισις τοῦ θύρσου εἰς τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ὡς συμβόλου λατρείας εἶναι πληρέστατα σύμφωνος μὲ τὰ παραδεδεγμένα τῆς Θρακικῆς λατρείας. Ὅτι μόνον εἶναι ἄξιον μεγάλης καὶ ἰδιαίτερας προσοχῆς εἰς τὴν ἀναθηματικὴν ταύτην πλάκα εἶναι, ὅτι ὁ θεοσεβὴς λάτρις τοῦ ΘΕΟΥ ΕΒΡΟΥ δὲν κρατεῖ, ὡς συνέβαινε εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Διονυσίων, τὸν θύρσο, ἀλλὰ προσφέρει καὶ ἀναθέτει αὐτὸν εἰς τὴν ΘΕΟΤΗΤΑ (ΚΥΡΙΟΝ).

Ἐξ ὧν ἔχομεν ἐκθέσει ἀνωτέρω προκύπτει ὡς ἀσφαλὲς συμπέρασμα, ὅτι ἢ ἀναθηματικὴ ἐνεπίγραφος αὕτη πλάξ ἀνήκει εἰς μίαν ἐκ τῶν μνημονευθεισῶν τεσσάρων παρὰ τὸν Ἔδρον ποταμὸν πόλεων, ὅπου ἐλατρεύετο αὐτὸς ὡς ΘΕΟΣ καὶ ἀπεκαλεῖτο ΚΥΡΙΟΣ. Ἄλλ' ἐκ τῶν πόλεων τούτων ἢ μὲν Φιλιππούπολις καὶ ἢ Ἀδριανούπολις ἔκειντο παλὸ μακρὰν τῆς θέσεως ταύτης, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνευρέθη ἢ πλάξ, δυσκολευόμεθα δὲ νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι μετεφέρθη ποτὲ—καὶ διὰ ποῖον τυχὸν λόγον;—ἐδῶ ἀπὸ τὴν ἐπίσης πολὺ,

ὕπερ τὰ τεσσαράκοντα χιλιόμετρα, ἀπέχουσιν Τραϊανούπολιν.

Ἐπομένως μόνον εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν, κατὰ τὸν ἐπάλληλον εἰρημὸν τῶν πραγμάτων, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρέθη ἡ πλάξ, πρέπει νὰ ζητηθῇ ἡ θέσις τῆς Πλωτινιούπολεως, τῆς ὁποίας τὰ ἴχνη ἀπωλέσθησαν καὶ μέχρι τοῦδε κατέστη ἐντελῶς ἀδύνατος ἡ ἐξακρίθωσις τῆς τοποθεσίας τῆς. Ὡς δὲ ἀσφαλῶς εἰκάζεται ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς, μόνον ἐκ τῆς Πλωτινιούπολεως πρέπει νὰ προέρχεται ἡ ἀναθηματικὴ αὕτη πλάξ.

Εἰς ἐνίσχυσιν τῆς γνώμης ἡμῶν ταύτης ἔρχεται ἐν πρώτοις αὕτη αὕτη ἡ θέσις, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρέθη κειμένη, ὡς εἵπομεν, πλησίον τοῦ Ἑβρου ποταμοῦ, ὑψηλῇ, τοποθεσίᾳ εὐρύχωρος καὶ δεσπόζουσα εὐφορωτάτης πεδιάδος μὲ τὰ πέριξ αὐτῆς ἀποτελοῦντα σύμπλεγμα ἐν τῷ συνόλῳ θαυμασίας τοποθεσίας καὶ ἐν ταῦτῳ ὀχυρωτάτης, ἐφόδια ἀπαραίτητα πρὸς ἴδρυσιν αὐτοκρατορικῆς μεγαλουπόλεως, ὁποία ἦτο ἡ Πλωτινούπολις. Πρὸς τοῦτοις, παρ' ἔλλην τὴν ἔλλειψιν ἀρχαιολογικῶν μνημείων τοιχοποιίας καὶ οἰκοδημητικῆς τέχνης ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, ἐξακολουθητικῶς ἀνευρίσκονται διάφορα ἀρχαῖα ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τουρκοκρατίας ἤδη εὐρισκόμενα παρ' ἀγροτῶν, ἄλλα μὲν ἀστόργως κατεκερατίσθησαν, ὡς ἐν ἀγαλμα σημαντικῆς τέχνης, ἄλλα δὲ ἐξήχθησαν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ὑπὸ ἀρχαιοκαπήλων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐνθυμούμεθα μίαν ἐκ μίγματος μικρὰν θαυμασίαν κεραλὴν Ἑρας, πωληθεῖσαν εἰς Λονδῖνον. Ἀφθονώτατα δὲ εὐρέθησαν καὶ συνεχῶς εὐρίσκονται εἰς τὴν τοποθεσίαν ταύτην νομίσματα, στερεοτύπως πάντοτε μέχρι τῆς σήμερον διὰ προχείρου καὶ ἐπιπολαίας ἐρεῦνης, τῆς Ἀδριανούπολεως, τοῦ Ἀδαίου, Κόττος, Σεύθου τὰ κοινότατα καὶ τῶν Ρωμαίων αὐτοκρατόρων, πρὸ πάντων τοῦ Αὐγούστου καὶ τοῦ Κλαυδιανοῦ.

Εἰς ἐπίμετρον ἔλυν τούτων, πλησίον τῆς θέσεως ταύτης, εἰς τὸ Τουρκικὸν χωρίον Βακοῦφ (κατοικούμενον σήμερον ὑπὸ προσφύγων καὶ μετονομασθὲν Λυκόφη) ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ἀνακαλύπτονται τυχαίως καὶ προχείρως νομίσματα Ἑλληνικὰ καὶ δὴ τῶν Ἀθηναίων, διαφόρων ἐποχῶν καὶ ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ καλλιτεχνικωτέρων. Εἰς ἀπόστασιν δὲ ἡμισείας περίπου ὥρας ἐκεῖθεν ἐπὶ

θαυμασίας κλιτύος δεσποζούσης ἡ μικρᾶς κοιλάδος, ἀρδευομένης ὑπὸ παραποτάμου χυνομένου εἰς τὸν Ἐδρον πλησίον τῆς περιμαχήτου θέσεως τῆς ἐπιγραφῆς μας, εὐρίσκονται τὰ ἐρείπια ἀρχαίου συνοικισμοῦ καταφανῆ καὶ διακεκριμένα ἔχοντος τὰ ἴχνη τῶν οἰκοδομῶν, λίθοι καὶ πλίνθοι καὶ κέραμοι, εὐγλώττως ὁμιλοῦντα περὶ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ὁπόθεν ἐξήχθησαν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς σωλῆνες ὑδροφόροι (παραμένει ἀκόμη ἀκεραία ἐν χρήσει βρύσις παλαιὰ ἀφθονον καὶ χρυστάλλινον ὕδωρ χορηγοῦσα) καὶ πίθοι, νομίσματα καὶ ἄλλα ἀρχαῖα ἀντικείμενα, μεταξὺ τῶν ὁποίων διάφορα μικρὰ χάλκινα εἰδώλια, ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἢ θεοσέβεια τῶν Ἑλλήνων ἔστηνε εἰς τὴν ἐστίαν, καθὼς σήμερον τὰς εἰκόνας τῶν ἁγίων εἰς τὸ οἰκογενειακὸν εἰκονοστάσιον. Ἐὰ λείψανα ταῦτα παρελθόντος Ἑλληνικοῦ βίου οἱ κάτοικοι τοῦ ἡμίσειαν περίπου πρὸς δυσμὰς ὤραν ἀπέχοντος Ἑλληνικωτάτου χωρίου Δαδιάς ὀνομάζουν Παλιοχωρι.

Φρονῶ ἀδιστακτως, ὅτι μία ἐπισταμένη ἀρχαιολογικὴ ἔρευνα θὰ παρουσιάσῃ ἐκπλήξεις. Ὅμιλουν, ἄλλως τε, ἐπὶ τοῦ προκειμένου τόσον εὐγλώττως οἱ Ἑλληνικοὶ λίθοι.

Ἐν Σουφλίῳ, Σεπτέμβριος 1930

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ

ιατρός